

Workshop Olie en Gas hub I: Nederland als energierotonde

1. Samenvatting van sessie

Spreker 1: Mark Frequin – Directeur Generaal – Energie en Telecom, EZ

Spreker 2: Bertus Bernhard – Directeur – SBM Gusto

Van oudsher heeft Nederland veel gasbaten gegenereerd door exploitatie van het aardgasveld in Groningen. Sinds de jaren vijftig is Nederland hiermee een centrale speler geworden op het gebied van gas. Ook op het gebied van olie, met Koninklijk Shell, speelt Nederland een belangrijke rol - Nederland is wereldwijd nummer 2 olie importeur én exporteur, bovendien heeft 15% van de wereldwijde olieopslag in Nederland plaats.

Omdat energie essentieel is voor de geopolitieke positie van Nederland wordt het energiebeleid gekenmerkt door de volgende 3 kernpunten: 1. Noordzee als energiebron (en opslagmogelijkheid), 2. slimme netwerken (smart grids), en 3. de gasrotonde.

2. Key succesfactoren specifiek voor de industrie / aspect

- Samenwerking tussen bedrijven en overheid is key
- Veel grote, daadkrachtige partijen bij elkaar brengen en koppen bij elkaar
- Focus op duurzame oplossingen

3. Key succesfactoren die in het algemeen van toepassing zijn voor hubs

- Nationale sterke punten ten volste benutten
- Internationaal ondernemen (niet stoppen bij de landsgrenzen)
- Goede organisatie en volledig gecommitteerde betrokkenen

4. Mogelijke bijdrage van ingenieurs aan het succes van Nederland als 'hub'

- De dialoog gaande houden tussen diverse partijen en personen